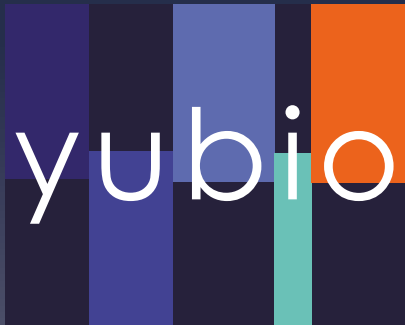
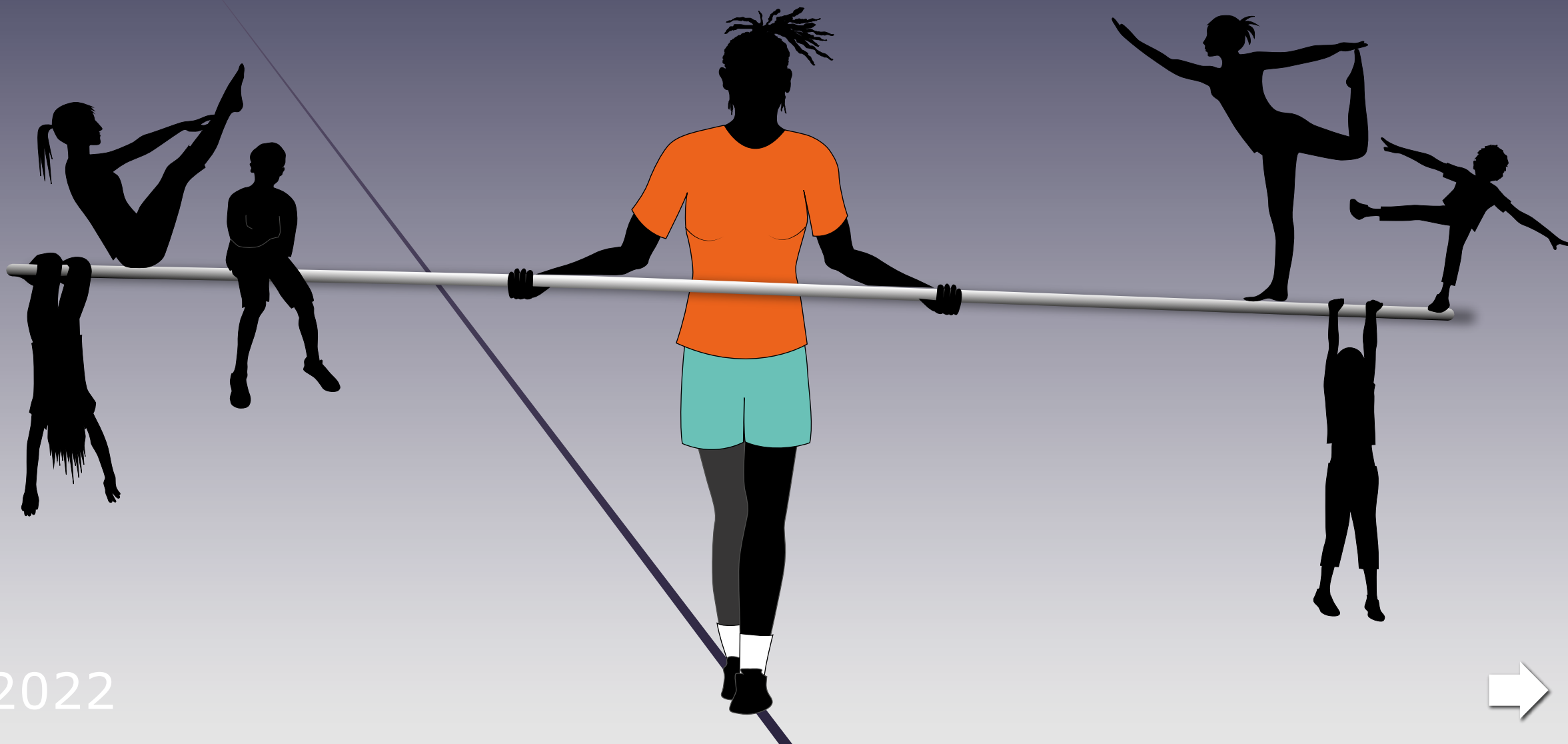

IDRÆTSDIDAKTIK

- idrætsundervisning i grundskolen og gymnasiet

2022

Forord

IDRÆTSDIDAKTIK

- Idrætsundervisning i grundskolen og gymnasiet

1. udgave, 2022

ISBN: 978-87-93970-12-0

FORLAGSNUMMER: 93970

Kære læser

Vi håber, at du med denne bog om didaktik i faget idræt oplever inspiration, udvikling og glæde ved at gå i dybden med fagets mange sider. Vi glæder os over, at du sammen med os har mod på at skabe de bedste rammer, relationer, rum, refleksioner og læring i faget.

Idrætsdidaktik – Idrætsundervisning i grundskolen og gymnasiet er tiltænkt nuværende idrætslærere i grundskolen og på ungdomsuddannelser, studerende på læreruddannelsen og universiteterne samt kandidater i pædagogikum.

Formålet med denne bog er at åbne døren til et fag, der i skoleregi har en lang historie, og som i dag sammen med dansk og matematik er ene om at være obligatorisk gennem hele grundskolen og det almene gymnasium. Over tid har idrætsfaget og målet med faget ændret sig i takt med udviklingen i samfundet. Vi ønsker desuden at skabe en sammenhæng og en faglig solid overgang mellem faget i grundskolen og i gymnasiet.

Idrætsfaget har mange potentialer i forhold til at danne og uddanne eleverne og deres forståelse af

kroppens betydning for flere dimensioner af samfundet og livet. Dette vil vi gerne kaste lys over i denne bog, således at du som læser bl.a. får inspiration til at begrunde faget, planlægge, gennemføre og evaluere din undervisning ud fra et solidt fagdidaktisk udgangspunkt, og du kan tillige blive nysgerrig på din egen praksis og fagets muligheder.

Det er vores håb, at det kan give dig lyst til at arbejde med din idrætsundervisning i relation til de mange spændende opgaver og muligheder, du

møder i din uddannelse eller som idrætslærer.

Idrætsdidaktik

Didaktik er ”læren om undervisning”, og fagdidaktik bliver dermed ”læren om undervisning i et bestemt fag”. Fagdidaktikkens formål er at udforske og strukturere forudsætninger, muligheder, konsekvenser og grænser for læring og undervisning inden for et fagligt felt, hvormed fagdidaktikken altså forholder sig til det substantielle indhold i undervisningen – i dette tilfælde idræt.

Som idrætslærer må man forholde sig til tre overordnede didaktiske aspekter.

HVAD-aspektet: Hvad er idræt, idrætsfaget og indholdet i faget? Hvad kan man lære, når man arbejder med idræt? Hvad skal man vide noget om for at skabe god idrætsundervisning?

HVORFOR-aspektet: Hvorfor er idræt et relevant fag? Hvilke læringspotentialer skal være grundlaget for idrætsundervisningen, og hvorfor er

de vigtige? Hvorfor er noget bedre end andet?

HVORDAN-aspektet: Hvordan omsættes de didaktiske spørgsmål vedr. hvad og hvorfor i praksis? Hvordan forholder man sig til de faktorer, der er omkring idrætsundervisningen og de muligheder og udfordringer, der er forbundet med idrætsundervisningens praksis?

Idrætsdidaktikken har dermed to vigtige funktioner. Den skal dels være vejledende i forhold til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere god undervisning, og dels give os indblik i hvilke muligheder og begrænsninger, der er til stede i selve undervisningen.

Idrætsdidaktikken skal ifølge os sikre faglighed og kvalitet i udviklingen af idrætsundervisningen med henblik på at styrke elevernes læringsmuligheder og fremme deres oplevelse af glæde ved at bevæge sig. Som forfattere ønsker vi at give dig som læser af bogen inspiration og konkrete idéer til, hvordan du kan arbejde med idrætsdidaktikken.

Med en didaktisk forankring vil du som nuværende eller kommende idrætslærer få (nye) måder at arbejde med idrætsundervisningen på. Vores intention er at styrke dine idrætsdidaktiske kompetencer og forståelsen for faget.

Bogens indhold og opbygning

God idrætsdidaktik udvikles bl.a. gennem refleksion, inddragelse af teori, fælles begrebsanvendelser og viden om idrætsfagets muligheder, udfordringer og status. I denne bog inddrages et bredt repertoire af almen- og fagdidaktiske begreber og modeller samt analyser og undersøgelser, som vi kobler med eksempler fra idrætsundervisningen samt egne erfaringer fra vores arbejde med faget.

Vi præsenterer ikke en metode som ”kan alt”, ligesom vi ikke kommer med ”færdige løsninger”. I stedet præsenterer vi forslag til metoder, modeller og viden, som kan støtte dit fagdidaktiske arbejde og videreudvikle din refleksion over praksis.

Inddeling

Bogen er opdelt i to overordnede dele med dertilhørende kapitler.

Del 1 er "Idrætsfagets formål, argumenter og indhold". Denne del beskæftiger sig primært med HVAD- og HVORFOR-aspektet. Du vil som læser få indblik i argumenter for idrætsfaget, dets indhold og mulige læringspotentialer med henblik på at kunne reflektere over, hvordan disse overordnede didaktiske valg er afgørende for, hvad eleverne kan lære i faget.

Del 2 er "De idrætsdidaktiske faktorer". Denne del beskæftiger sig primært med HVORDAN-aspektet i relation til forskellige faktorer i idrætsundervisningen. Her vil du få indblik i, hvilke muligheder og begrænsninger der er forbundet med praksis, og du præsenteres desuden for forslag til, hvordan du kan arbejde med disse i din egen undervisning.

Bogen kan læses sammenhængende, men den kan også bruges som opslagsværk i forhold til de

emner, du måtte finde interessante og relevante. Der vil igennem bogen være henvisninger til andre kapitler i bogen, som uddyber eller tilføjer i forhold til et givent område.

Den reflekterende idrætslærer

De fleste kapitler afsluttes med en række refleksionsspørgsmål og øvelser. Hensigten er at få dig som idrætslærer til at reflektere over egen praksis i relation til det præsenterede idrætsdidaktiske fokus og på den måde skabe grobund for udvikling af idrætsundervisningen. Disse refleksionsspørgsmål kan være til gavn i arbejdet med faget i teamet, fagudvalget eller i studiegrupper.

Fleksible målgrupper

Igennem bogen kobles teori, begreber og viden med praktiske undervisningseksempler i relation til idrætsundervisningen i både grundskolen og gym-

nasieskolen. Vi henviser til fagets mål og læreplaner, som er vores rettesnor for, hvornår elever skal opnå særlige kompetencer og på hvilket niveau.

Vi anser dog diverse tilgange til idrætsundervisningen og konkrete øvelser som velegnede for mange forskellige målgrupper, men anbefaler at du tilpasser og omskaber eksemplerne så de passer til den rette målgruppe, og ind i din egen kontekst og lokale forhold.

Vi ønsker dig god fornøjelse med at skabe god idrætsundervisning!

Med venlig hilsen,
forfatterne og Yubio ApS
Randers, 2022.

INDHOLDSFORTEGNELSE

DEL 1

Idrætsfagets formål, argumenter og indhold

- Kap. 1 Idrætsfagets historie og rammer
- Kap. 2 Argumenter for idrætsfaget
- Kap. 3 Diskurser i idrætsfaget
- Kap. 4 Status på idrætsfaget
- Kap. 5 Det alsidige idrætslige indhold

DEL 2

De idrætsdidaktiske faktorer

- Kap. 10 Læringsmål
- Kap. 11 Progression og den røde tråd
- Kap. 12 Temabaseret idrætsundervisning i grundskolen
- Kap. 13 Teori
- Kap. 14 Lærerroller og læringsrum
- Kap. 15 Relationskompetence
- Kap. 16 Motivation
- Kap. 17 Inkluderende idrætsundervisning
- Kap. 18 Feedback
- Kap. 19 Vurdering og karaktergivning

DEL 1

Idrætsfagets formål, argumenter og indhold

Denne del af bogen har til formål at styrke læserens forståelse og overvejelser om idrætsfaget og evt. egen idrætsundervisning ved at beskæftige sig med de overordnede didaktiske spørgsmål: Hvad er idræt og idrætsfaget? Og hvorfor er idrætsfaget relevant?

Idrætsdidaktikken er ikke statisk. Den ændrer sig hele tiden ud fra fagdidaktiske traditioner og selvfølgelig i relation til samfundets og uddannelsessystemets udvikling og ikke mindst uddannelsespolitiske tendenser. Denne udvikling påvirkes også af de almene og fagspecifikke videnskaber,

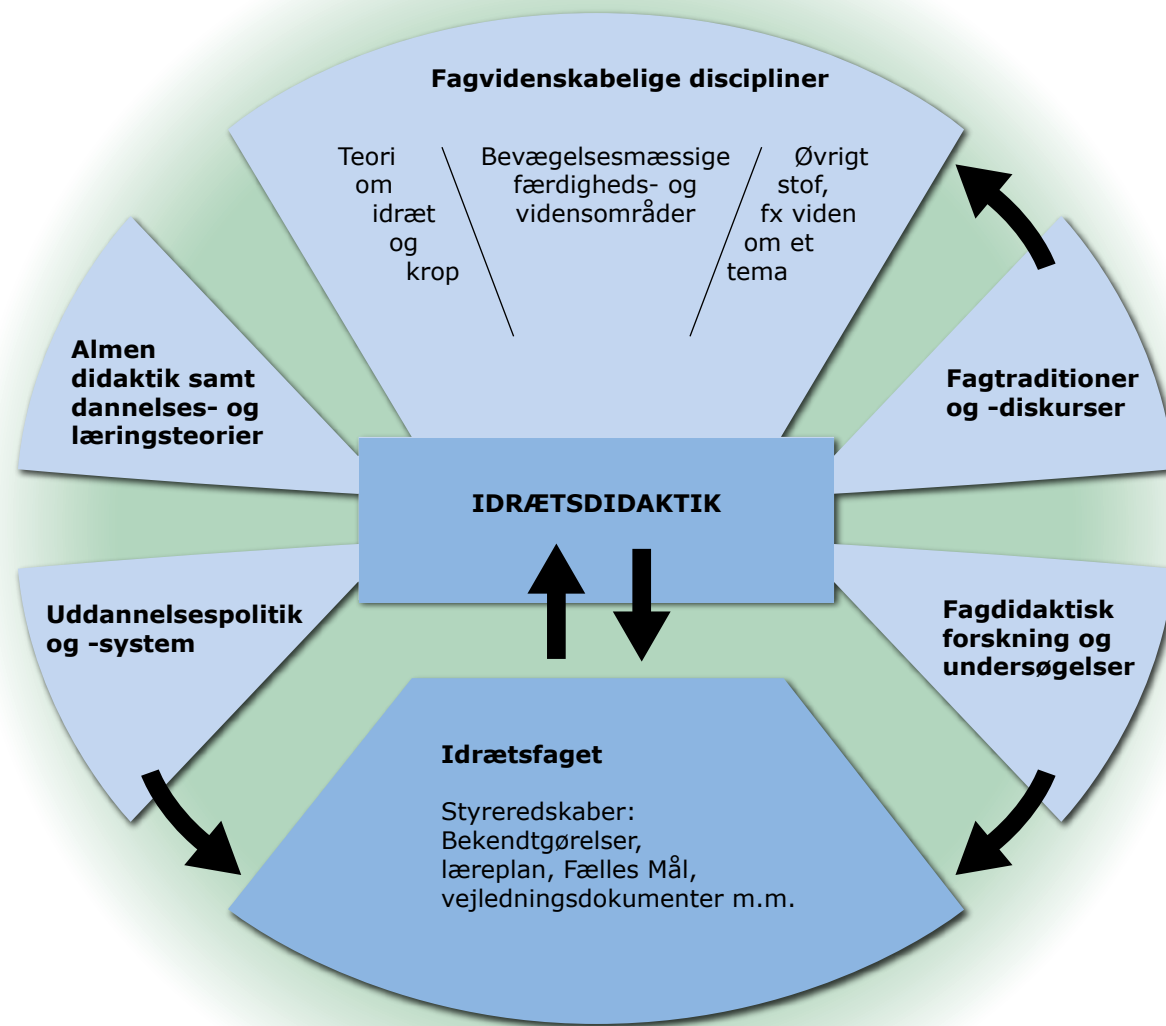
teorier og undersøgelser der vedrører dannelse, uddannelse, læring, didaktik og undervisning.

Inspireret af Jank & Meyers model for fagdidaktik (2003) har vi i modellen "Forhold der påvirker idrætsdidaktikken og idrætsfaget" illustreret dette (se næste side). Pilene mellem idrætsdidaktikken og idrætsfaget viser, at de har indflydelse på hinanden. Idrætsdidaktikken må forstås dynamisk, da den påvirkes af rammerne, som udstikkes af de eksisterende bekendtgørelser og vejledninger for idrætsfaget samt en række forhold, der løbende ændrer sig. Disse

vedrører fagets traditioner og diskurser, undersøgelser om faget samt almen didaktiske teorier og uddannelsespolitiske tendenser. Derudover må idrætsdidaktikken også forholde sig til fagets substantielle fagdiscipliner og indhold samt øvrigt stof, der evt. inddrages i undervisningen.

De øvrige pile i modellen illustrerer, at nogle forhold også har indbyrdes indflydelse på hinanden eller på selve idrætsfaget gennem de styreledsaber, man som lærer skal planlægge sin undervisning ud fra.

Samtidigt påvirker alle forholdene i større

Forhold der påvirker idrætsdidaktikken og idrætsfaget.

eller mindre grad uundgåeligt også den enkelte idrætslærers forståelse af, hvad idræt er, og hvorfor det er relevant. Altså hvad der er fagets formål, begrundelse og indhold.

Som idrætslærer medfører det et ansvar i form af bevidsthed om, hvordan og hvorvidt ens egen forståelse af faget samt bekendtgørelser m.m. er formet af disse forhold. Derfor forholder vi os til dette i kapitlerne i Del 1.

[Kapitel 1](#) beskriver idrætsfagets historiske udvikling for at lede hen til en forståelse af, hvordan fagets rammer er beskrevet i hhv. læreplanen for gymnasiet og Fælles Mål for grundskolen i dag.

[Kapitel 2](#) skitserer med udspring i fire almen-didaktiske grundpositioner en række forskellige begrundelser for, hvilke lærings- og dannelsesmuligheder idrætsfaget potentielt kan fremme.

Kapitel 3 tager afsæt i uddannelsespolitiske tendenser og idrætsfagets metodiske tradition, og udfolder dernæst hvordan forskellige diskurser i og om faget har betydning for, hvordan faget forstås og praktiseres af lærerne (og eleverne), og hvordan det påvirker idrætsdidaktikken.

Kapitel 4 giver en status på idrætsfaget med henblik på at vurdere, hvordan både lærere og elever oplever faget efter reformerne fra henholdsvis 2014 for grundskolen og 2017 for gymnasiet. Dette gøres med udgangspunkt i nyere

idrætsdidaktiske undersøgelser om og i faget samt begreber fra aktuelle lærings- og dannelseteorier.

Kapitel 5 ser slutteligt nærmere på det, vi anser som idrætsfagets centrale fagdiscipliner, nemlig de bevægelsesmæssige færdigheds- og vidensområder. Kapitlet udfolder de læringsmuligheder, der er forbundet med hvert område og peger på, hvordan områderne udgør grundlaget for at kunne udarbejde en alsidig praktisk idrætsundervisning.

Litteratur

- Jank, W. & Meyer, H. (2003). *Didaktiske modeller: Grundbog i didaktik*. Gyldendal

KAP 1

Idrætsfagets
historie og rammer

Indholdsfortegnelse

- 1.1 Idrætsfaget historisk set **12**
 - 1.1.1 Gymnastik i skolen **12**
 - 1.1.2 Grundskolen fra 1970- **14**
 - 1.1.3 Gymnasieskolen fra 1970- **15**
- 1.2 Idræt i grundskolen - Fælles Mål **17**
 - 1.2.1 Prøve i idræt i grundskolen **22**
- 1.3 Idræt i gymnasieskolen **23**
 - 1.3.1 Evaluering i løbet af året **25**
 - 1.3.2 Prøven **26**
- 1.4 Afrunding og refleksion **27**
- 1.5 Litteraturliste **28**

KAP 2

Argumenter for idrætsfaget

Indholdsfortegnelse

2.1 Dannelsesargumenter **31**

2.1.1 Klafkis dannesperspektiv

- vejen mellem dannelse og uddannelse **33**

2.1.2 Personlige egenskaber **33**

2.1.3 Sociale egenskaber **34**

2.1.4 Kropslig kompetence **35**

2.1.5 Physical literacy – kropslig dannelse **35**

2.1.6 Samfundsmæssig (demokratisk) dannelse **37**

2.1.7 Etisk og eksistentiel dannelse **38**

2.1.8 Kroppen som grundlag for at være i verden **38**

2.1.9 Idræt for alle **38**

2.1.10 Dannelsesargumentet – en opsummering **39**

2.2 Værdien af idræt **39**

2.2.1 Oplevelse af eksistentiel mening **40**

2.2.2 Værdiforståelser af idrætten **41**

2.2.3 Bevægelsesglæde **42**

2.2.4 Værdierne forbundet med idræt – en opsummering **43**

2.3 Nyttевærdi **43**

2.3.1 At kunne indgå i idrætslige fællesskaber og bevægelseskulturer **44**

2.3.2 Funktionalitet i hverdagen **45**

2.3.3 Sundhedsfremme og forebyggelse af livsstilssygdomme **45**

2.3.4 Trivsel **46**

2.3.5 Kognition og læring **47**

2.3.6 Kroppens rolle i diverse professioner **48**

2.3.7 Idrættens nytteværdier – en opsummering **49**

2.4 Viden om krop og bevægelse **49**

2.4.1 Naturvidenskab **49**

2.4.2 Sundhedsvidenskab **50**

2.4.3 Humanistisk videnskab **50**

2.4.4 Samfundsvidenskab **50**

2.4.5 Viden om krop, bevægelse og idræt – en opsummering **50**

2.5 Afrunding og refleksion **50**

2.6 Litteraturliste **53**

KAP 3

Diskurser i idrætsfaget

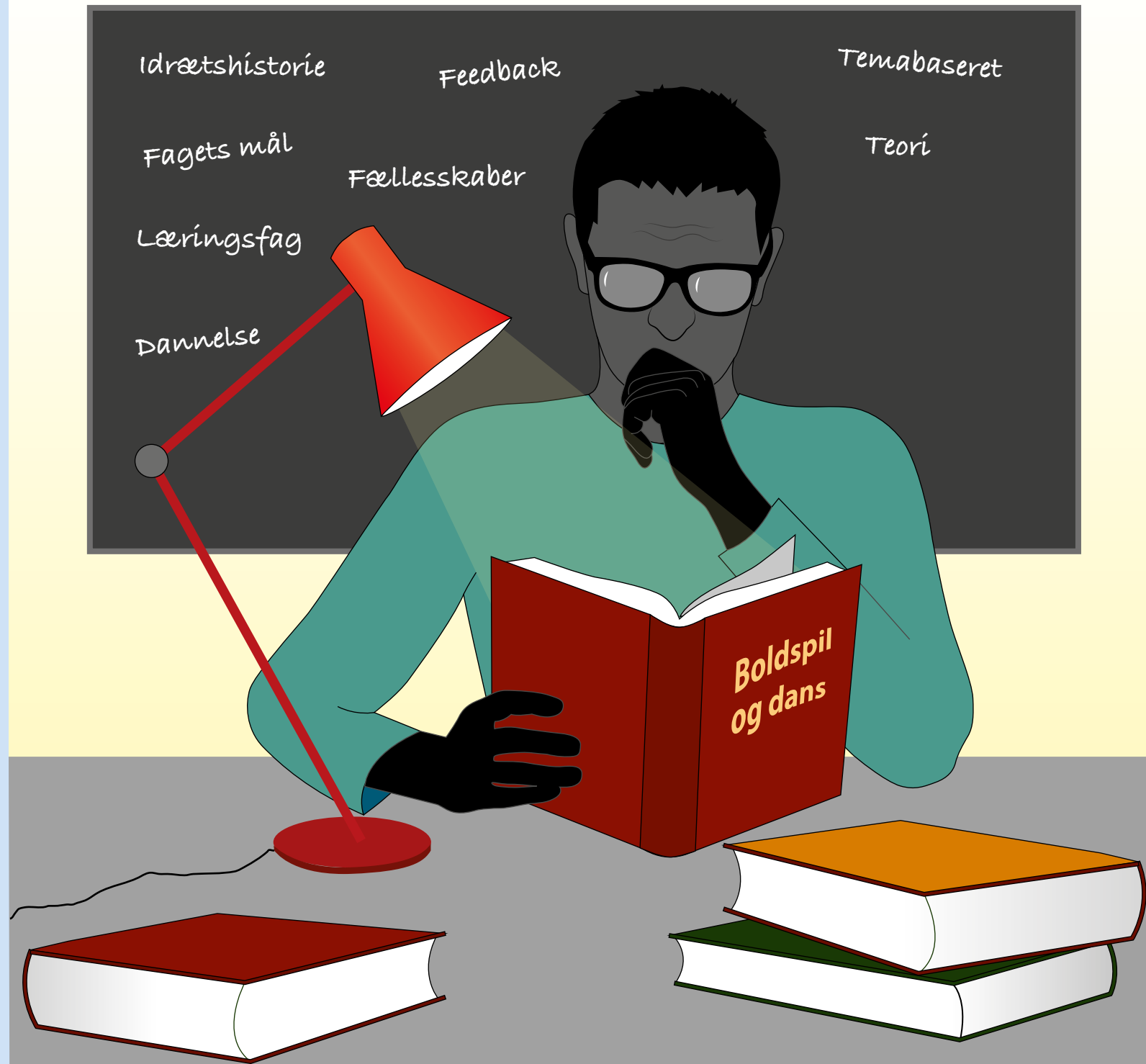

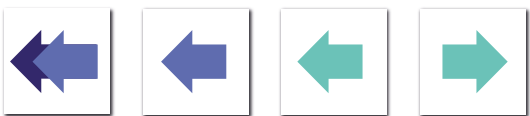
Indholdsfortegnelse

3.1 Begrebsafklaring	58	3.5.3 Kompromis med idrættens alsidighed?	76
3.2 Uddannelsespolitiske tendenser	59	3.5.4 Idræt eller fysisk aktivitet og sundhedsfremme?	77
3.3 Idrætsfagets traditioner	60	3.5.5 Glæde via alsidighed og læring	78
3.4 Identificerede diskurser i idrætsfaget	61	3.5.6 Idræt som fag handler om mere end at være fysisk aktiv	79
3.4.1 Performance og forbedring	62	3.6 Afrunding og refleksion	79
3.4.2 Sportsligt potentiale	62	3.7 Litteraturliste	81
3.4.3 Den rette indstilling og maskulinitet	63		
3.4.4 Boldspilsdiskursen	65		
3.4.5 Konkurrence og præstationsidealer	66		
3.4.6 Sundhed, fitness og fysiologiske test	67		
3.4.7 Indstilling - om at være aktiv, få sved på panden og gøre sit bedste	70		
3.4.8 Fremme bevægelsesglæde	71		
3.4.9 Æstetik, kreativitet og udforskning	72		
3.4.10 Demokratisk dannelse - bred diskurs med forskellige perspektiver	73		
3.5 Mulige konsekvenser for idrætsfaget	73		
3.5.1 Eksklusion fra idrætsundervisningen?	74		
3.5.2 Ulige bedømmelser?	75		

KAP 4

Status på
idrætsfaget

Indholdsfortegnelse

4.1 Grundskolen **85**

4.1.1 Lærernes arbejde **85**

4.1.2 Prøven i idræt **87**

4.1.3 Opbakning til faget **88**

4.1.4 Kan faglokalerne følge med? **88**

4.2 Gymnasieskolen **88**

4.2.1 Oplevelsen af idrætsfaget **89**

4.3 Spændingsfeltet mellem dannelse og færdigheder **90**

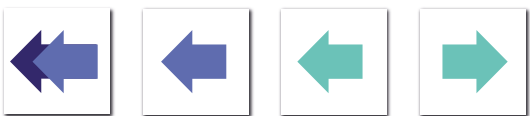
4.4 Afrunding og refleksion **92**

4.5 Litteraturliste **93**

KAP 5

Det alsidige
idrætslige indhold

Indholdsfortegnelse

5.1 Redskabsaktiviteter 97	5.6.1 Hvorfor fysisk aktivitet og fysisk træning? 111
5.1.1 Hvorfor redskabsaktiviteter? 97	5.6.2 Fysisk aktivitet og fysisk træning i undervisningen 112
5.1.2 Redskabsaktiviteter i undervisningen 98	5.7 Natur og udeliv 113
5.1.3 Særlige opmærksomhedspunkter ved redskabsaktiviteter 99	5.7.1 Hvorfor natur og udeliv? 113
5.2 Boldbasis og boldspil 99	5.7.2 Natur og udeliv i undervisningen 114
5.2.1 Hvorfor boldbasis og boldspil? 100	5.8 Vandaktiviteter 115
5.2.2 Boldbasis og boldspil i undervisningen 101	5.8.1 Hvorfor vandaktiviteter? 115
5.3 Dans og udtryk 103	5.8.2 Vandaktiviteter i undervisningen 116
5.3.1 Hvorfor dans og udtryk? 103	5.9 Prøven i grundskolen 118
5.3.2 Dans og udtryk i undervisningen 104	5.10 De tre færdighedsområder i gymnasiet 118
5.4 Kropsbasis 106	5.10.1 Boldspil 118
5.4.1 Hvorfor kropsbasis? 106	5.10.2 Musik og bevægelse 120
5.4.2 Kropsbasis i undervisningen 108	5.10.3 Klassiske og nye idrætter 120
5.5 Løb, spring, kast 109	5.11 Prøven i gymnasiet 121
5.5.1 Hvorfor løb, spring, kast? 109	5.12 Afrunding og refleksion 121
5.5.2 Løb, spring, kast i undervisningen 110	5.13 Litteraturliste 123
5.6 Fysisk aktivitet og fysisk træning 111	

DEL 2

De idrætsdidaktiske faktorer

I Del 1 af bogen beskæftigede vi os med de to didaktiske spørgsmål: Hvad er idrætsfaget, og hvorfor er det relevant? I denne del tager vi fat på, hvordan man kan omsætte sine didaktiske overvejelser om hvad og hvorfor til undervisningspraksis. Herunder også hvordan man kan forholde sig til de faktorer, muligheder og begrænsninger, der er forbundet med den praksis.

Vi har ladet os inspirere af Hiim & HIPPES didaktiske relationsmodel (2003), fordi den anser de didaktiske beslutninger for cykliske og giver et overblik over undervisningens forskellige fakto-

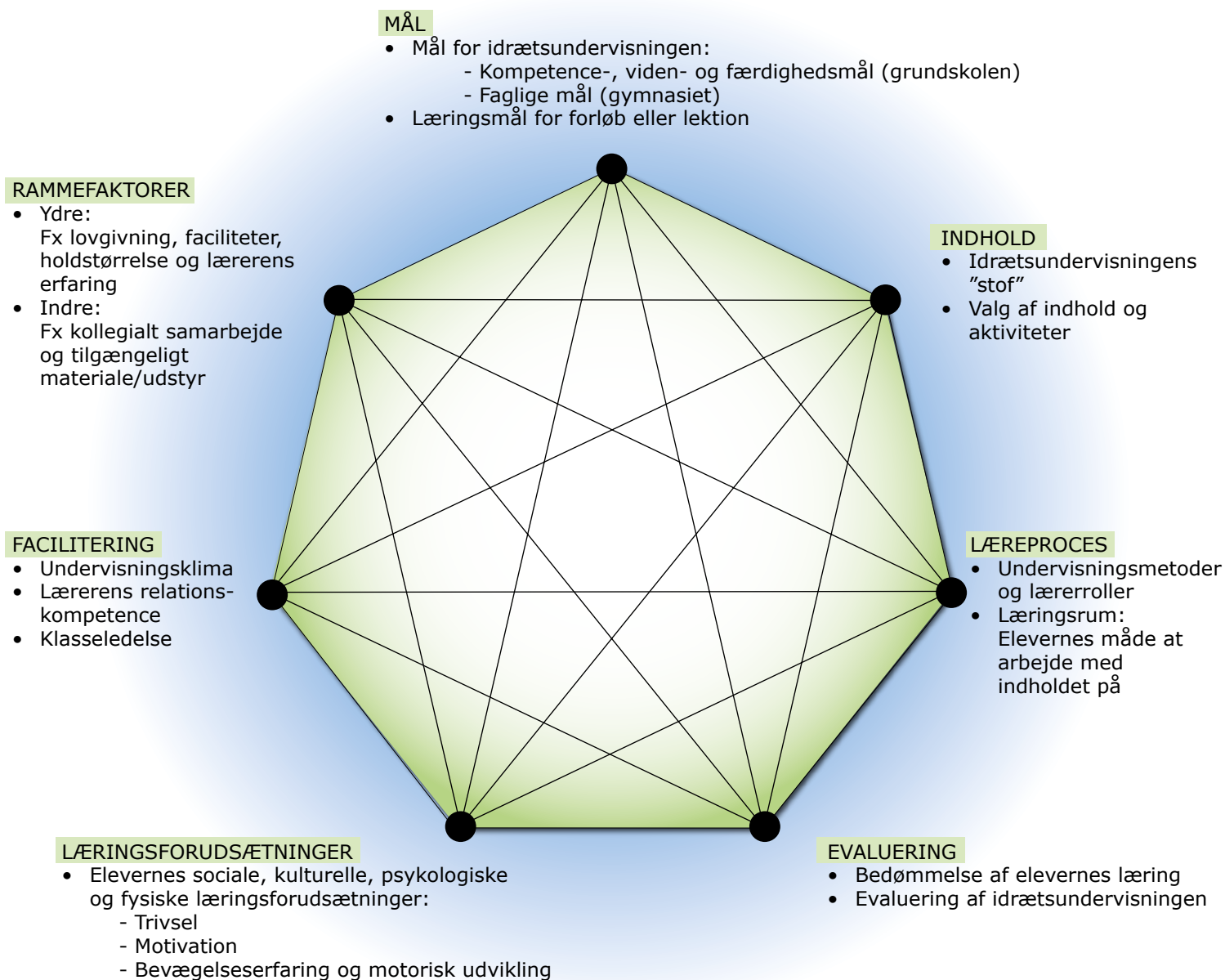
rer – og deres indbyrdes relationer og påvirkning. Relationsmodellen kaldes også "helhedsmodellen", hvilket understreger, at det er i samspillet og i relationerne mellem faktorerne i helheden, at den didaktiske analyse må finde sig.

Vi kalder vores model for "Idrætsdidaktikmodellen" (se næste side). Modellen illustrerer, at 7 faktorer er med til at skabe en helhed omkring idrætsundervisningen. Alle faktorerne er forbundet, hvilket understreger samspillet mellem dem.

Hiim & HIPPES model består oprindeligt af faktorerne Mål, Indhold, Læreproces, Evaluering, Læ-

ringsforudsætninger og Rammefaktorer. På baggrund af nyere forskning har vi tilføjet Facilitering som en selvstændig faktor. Det skyldes at lærerens evne til at skabe et godt undervisningsklima via vedkommendes relationskompetence og klasseledelse er afgørende for undervisningens kvalitet (Wubbels et al., 2013; Ågård, 2016).

Med udgangspunkt i Idrætsdidaktikmodellen vil vi i denne del af bogen gennemgå en række idrætsdidaktiske emner. Emnerne er særligt udvalgt, da vi mener, at de er centrale i relation til den gode idrætsundervisning. Derudover baserer udvælgel-

Idrætsdidaktikmodellen.

sen sig også på nogle aktuelle forskningsresultater, samt nogle af de udfordringer vi selv eller kolleger typisk har erfaret som undervisere tilknyttet idrætsfaget i grundskolen, gymnasieskolen, læreruddannelsen, universitetet og pædagogikum.

Hvert kapitel omhandler et specifikt emne som relaterer sig til modellens syv faktorer i forskelligt omfang. Nogle kapitler udspringer direkte af en faktor, mens andre kan placeres mellem to eller flere faktorer. Modellens pointe er dog, at et emne altid skal forstås ud fra alle 7 faktorer.

Kapitel 10 omhandler idrætsfagets overordnede mål, som udgør rammen for fx et undervisningsforløb eller enkelte lektioner. Målene findes i ministeriets styrereds-kaber (bekendtgørelser, læreplan m.m.) og derfor udspringer kapitlet af faktorerne mål og rammefaktorer. I kapitlet beskæftiger vi os med, hvordan fagets mål kan omsættes til

meningsfulde og synlige læringsmål, således at læringsmålene kan guide eleverne gennem læreprocessen og hjælpe læreren til at tilrettelægge, gennemføre og evaluere sin undervisning.

[Kapitel 11](#) vedrører undervisningens progression og den røde tråd op gennem grundskolen og til gymnasiet. Dette er tæt forbundet med fagets mål, indhold og læringsforudsætninger, eftersom læreren her gør sig overvejelser om den rette sværhedsgrad og kompleksitet i undervisningen på baggrund af tidligere (og måske fremtidige) læringsmål samt elevernes bevægelsesmæssige erfaringer, motivation for og viden om undervisningens indhold. I den forbindelse vil også overvejelser om undervisningsmetode og dermed faktoren læreprocesser ofte komme i spil.

[Kapitel 12](#) vedrører tematisering af idrætsundervisningen i grundskolen. Temaet skal udvælges

eller tage afsæt i fagets kompetencemål og bliver afgørende for valget af undervisningens indhold og aktiviteter. Tematisering relaterer sig derfor meget til faktorerne mål og indhold. Kapitlet kan med fordel også læses af lærere i gymnasiet, hvis man søger inspiration til en helhedsorienteret undervisning frem for den mere traditionelle færdighedsorienterede undervisning.

[Kapitel 13](#) omhandler teori i idrætsundervisningen og udspringer af faktoren indhold, fordi teori ligesom det bevægelsesmæssige indhold udgør kernestoffet i undervisningen. Kapitlet relaterer sig også stærkt til faktorerne mål og evaluering eftersom indførelsen af prøve i faget har medført et større fokus på, at eleverne også skal bedømmes på de faglige mål, der vedrører koblingen af teori og praksis.

[Kapitel 14](#) giver inspiration til, hvordan man kan

variere sin undervisning ved at anvende forskellige læringsrum og lærerroller, og påpeger hvordan dette valg får betydning for, hvordan eleverne "tilgår" arbejdet med indholdet i undervisningen. Kapitlet udspringer af faktoren læreproces.

[Kapitel 15](#) vedrører lærerens relationskompetence og elevernes udvikling af relationskompetence gennem handlinger, som eleverne lærer at afstemme, samt hvordan man kan udvikle omsorgsetiske handlinger og give en oplevelse af medbestemmelse, kompetence og samhørighed. Det er alt sammen med til at skabe et trygt undervisningsklima, og give klasseledelse der bygger på gode relationer, hvormed kapitlet udspringer af faktoren facilitering.

[Kapitel 16](#) handler om elevernes motivation for idrætsundervisningen. Kapitlet udspringer dermed af faktoren læringsforudsætninger, men da motiva-

tion også handler om elevernes sociale tilhørsforhold, mulighed for medbestemmelse og oplevelse af at føle sig kompetente, vedrører det i den grad også faktorerne facilitering, læreproces, indhold og mål.

Kapitel 17 handler om at tilrettelægge idrætsundervisning, med henblik på at alle skal kunne inkluderes i undervisningens aktiviteter. Planlægningen tager højde for elevernes forudsætninger og dermed faktoren læringsforudsætninger. Dette får betydning for valget af undervisningens indhold og mål, da læringsmålene og aktiviteter må tilpasses elevernes forudsætninger og motivation for det valgte indhold.

Kapitel 18 vedrører feedback i idrætsundervisningen. Feedback indeholder både information om,

hvad der er målet med en aktivitet/lektion/forløb, hvordan eleven klarer sig i en bestemt opgave og hvordan den videre læreproces skal være. Dermed vedrører feedback altså særligt faktorerne mål, indhold, læreproces og evaluering. Hertil kan tilføjes at arbejde med feedback forudsætter et trygt undervisningsklima og lærerens evne til at guide feedbackprocessen, hvormed feedback også berører faktoren facilitering.

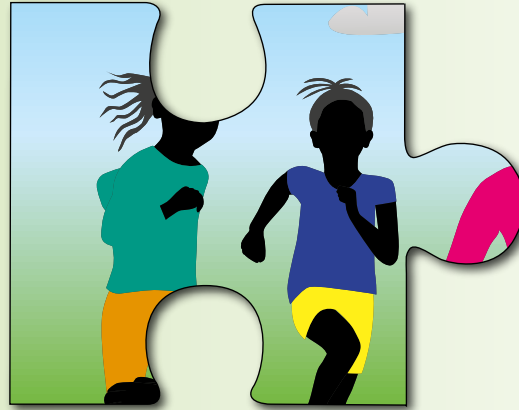
Kapitel 19 omhandler vurdering af elevernes faglige niveau og karaktergivning. Kapitlet tager afsæt i faktoren evaluering, men er tæt forbundet med faktoren mål, idet bedømmelsen skal være en vurdering af, i hvilket omfang eleven mestrer de opstillede læringsmål for et forløb og/eller lever op til fagets faglige mål i prøven.

Litteratur

- Hiim, H. & Hippe, E. (2003). *Undervisningsplanlægning for faglærere*. Gyldendal.
- Wubbels, T., den Brok, P. & van Tartwijk, J. (2013). *Interpersonal relationship in education*. Sense Publishers.
- Ågård, D. (2016). *Klasseledelse*. Frydenlund.

KAP 10

Læringsmål

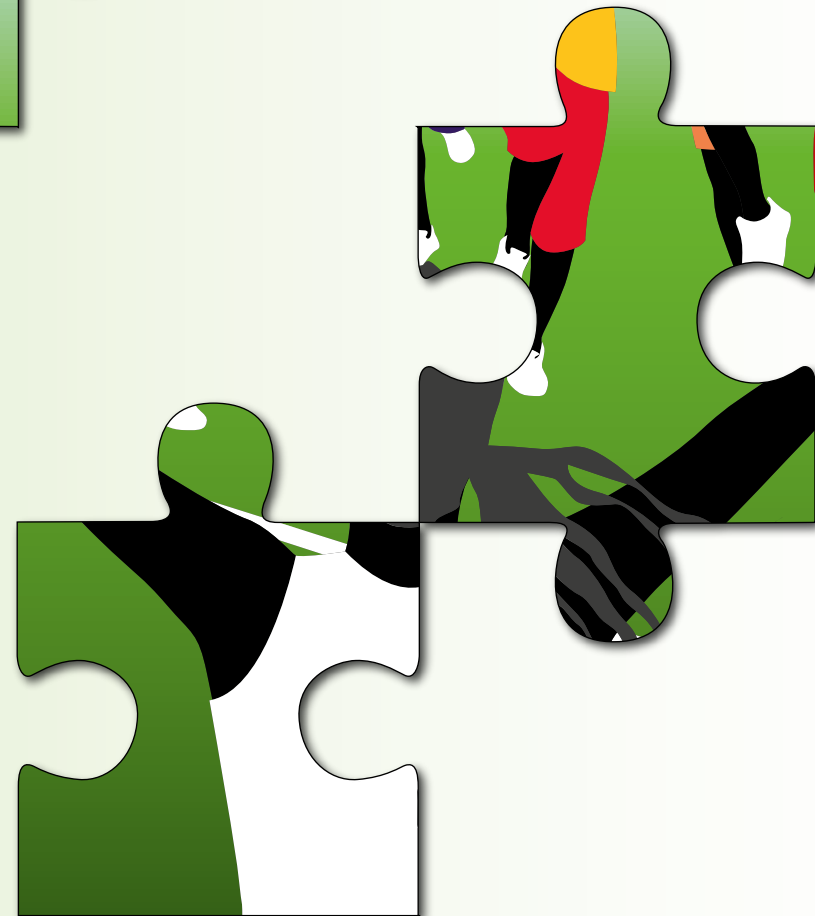

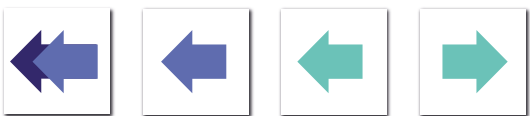
Indholdsfortegnelse

- 10.1 Hvorfor arbejde med læringsmål i idræt? **130**
 - 10.1.1 Fælles Mål og læreplanerne **131**
 - 10.1.2 Er læringsmålorienteret undervisning god undervisning? **131**
 - 10.1.3 Elev-engagement og motivation **132**
 - 10.1.4 Lærertydelighed **134**
- 10.2 Hvad er læringsmålorienteret undervisning? **135**
- 10.3 Hvordan integreres læringsmål i undervisningen? **135**
 - 10.3.1 Fra Fælles Mål og læreplaner til læringsmål **135**
 - 10.3.2 Det gode læringsmål **137**
 - 10.3.3 Systematisk arbejde med læringsmål **138**
- 10.4 Læringsmål og bevægelsesglæde **143**
- 10.5 Afrunding og refleksion **144**
- 10.6 Litteraturliste **146**

KAP 11

Progression og
den røde tråd

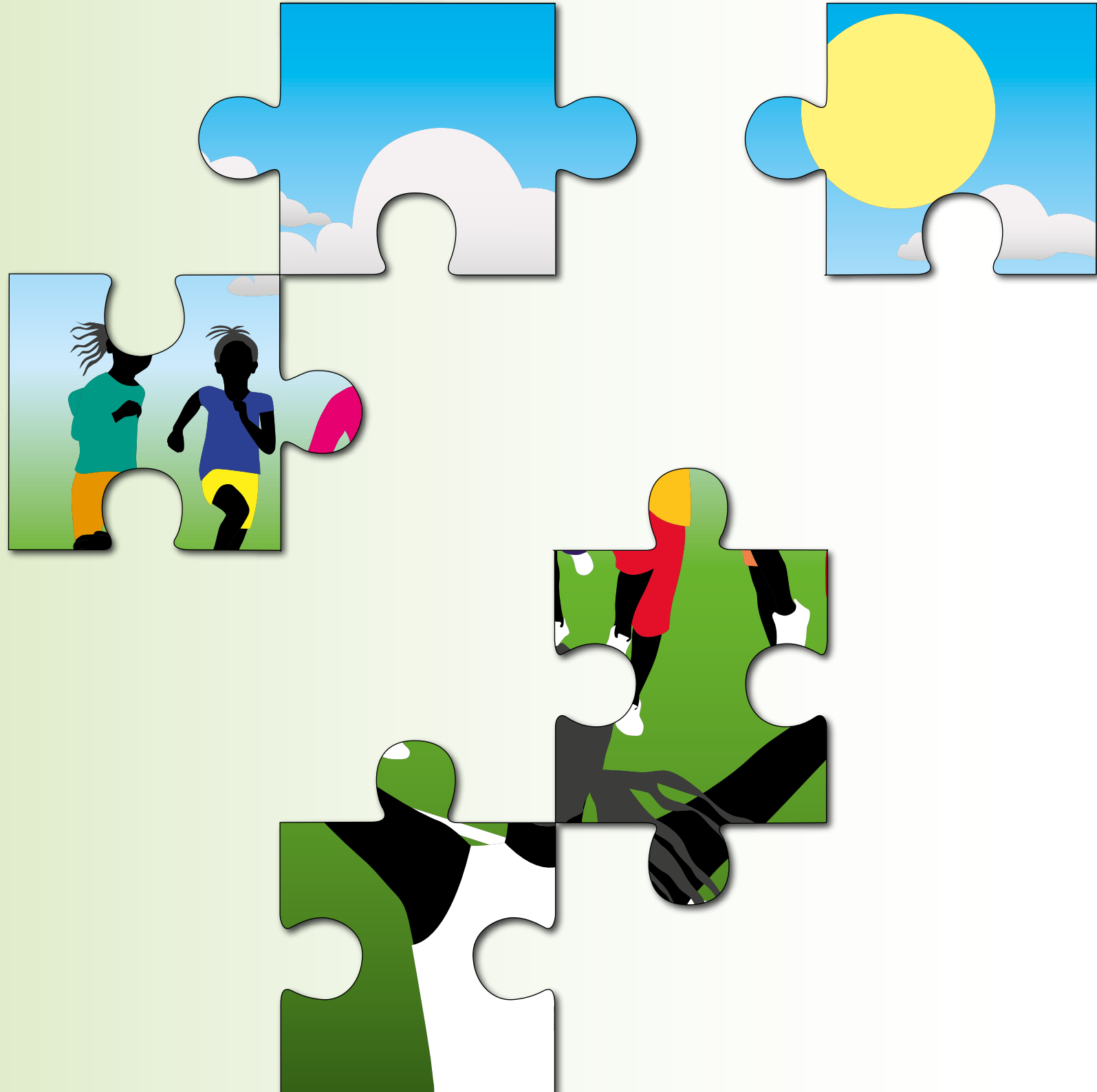

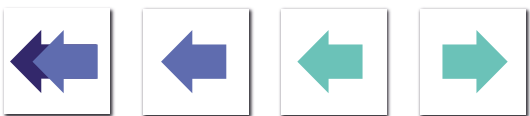
Indholdsfortegnelse

- 11.1 Hvorfor fokus på progression og rød tråd? **149**
- 11.2 Hvad er progression i idrætsundervisning? **150**
- 11.3 Hvordan sikres progression og rød tråd? **152**
- 11.4 Grundskolen **154**
 - 11.4.1 Den røde tråd **156**
 - 11.4.2 Fagteam **157**
- 11.5 Overgang fra grundskole til gymnasieskole **160**
- 11.6 Gymnasiet **162**
 - 11.6.1 Progression i forløb **161**
- 11.7 Afrunding og refleksion **165**
- 11.8 Litteraturliste **168**

KAP 12

Temabaseret
idrætsundervisning
i grundskolen

Indholdsfortegnelse

12.1 Hvorfor arbejde med temabaseret idrætsundervisning? **172**

12.1.1 Fra aktivitetsfag til læringsfag **172**

12.1.2 Temabaseret idrætsundervisning og prøven **173**

12.1.3 Temabaseret idrætsundervisning og Fælles Mål **175**

12.2 Hvad er temabaseret idrætsundervisning? **177**

12.2.1 Læring i, om og gennem **178**

12.2.2 Hvad er et godt tema? **179**

12.3 Hvordan temabaseret idrætsundervisning? **180**

12.3.1 Konkret planlægning **180**

12.3.2 Fra tema til aktivitet **182**

12.3.3 Fra aktivitet til tema **183**

12.3.4 Konkret og detaljeret planlægning **185**

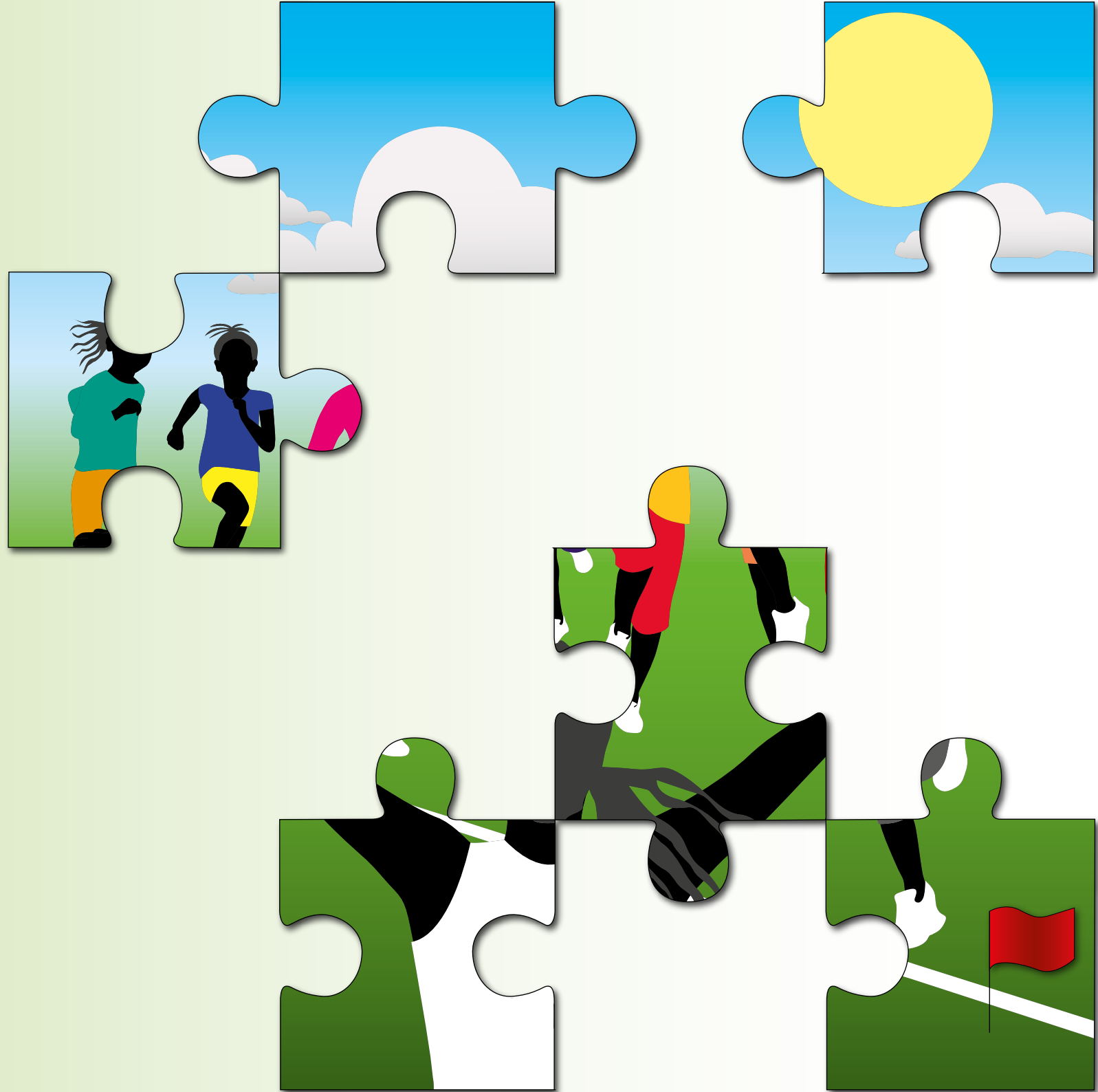
12.3.5 Didaktiske redskaber **185**

12.4 Afrunding og refleksion **188**

12.5 Litteraturliste **189**

KAP 13

Teori

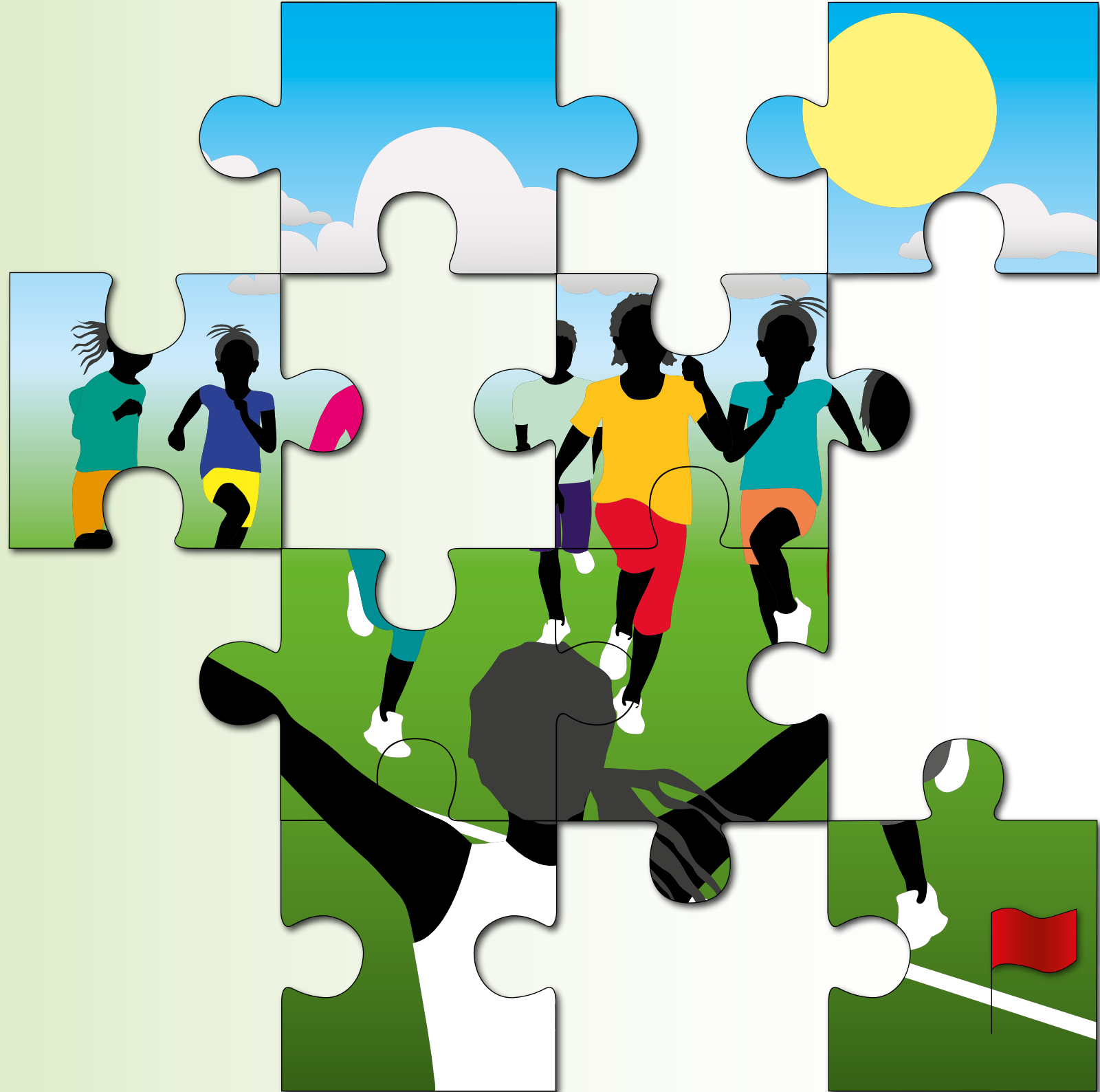

Indholdsfortegnelse

13.1 Begrebsafklaring	192
13.2 Hvorfor teori i idrætsundervisningen?	193
13.2.1 Eleverne skal vide noget	193
13.2.2 Udvikle fagsprog	195
13.2.3 Understøtte elevernes skriftlige og mundtlige kompetencer	196
13.2.4 Diskutere, argumentere og perspektivere	197
13.2.5 Understøtte praksis	197
13.2.6 Dannelse	198
13.2.7 Koble teori og praksis	199
13.3 Hvordan teori?	199
13.3.1 Hvilke fagbegreber?	199
13.3.2 Hvordan fagbegreber?	200
13.3.3 Rum og læremidler	202
13.3.4 Hvornår fagbegreber?	202
13.4 Faglokalet	202
13.5 Afrunding og refleksion	204
13.6 Litteraturliste	206

KAP 14

Lærerroller og
læringsrum

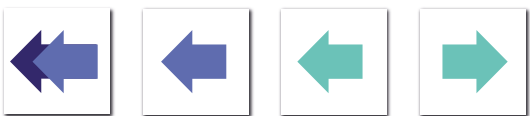
Indholdsfortegnelse

- 14.1 Overvejelser på mikro-, meso- og makro-niveau **209**
- 14.2 Fire forskellige læringsrum **210**
 - 14.2.1 Induktiv og deduktiv **220**
 - 14.2.2 Afstand og nærhed **211**
 - 14.2.3 De fire læringsrum **211**
 - 14.2.4 Formidlingsorienteret læringsrum - personcentreret mesterlære **213**
 - 14.2.5 Opgaveorienteret læringsrum - idrætslæreren som instruktør **214**
 - 14.2.6 Projektorienteret læringsrum - idrætslæreren som orkestrator **216**
 - 14.2.7 Dialogisk orienteret læringsrum - idrætslæreren som coach **218**
- 14.3 Afrunding og refleksion **220**
- 14.4 Litteraturliste **223**

KAP 15

Relationskompetence

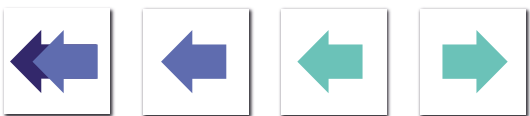
Indholdsfortegnelse

- 15.1 Hvad er relationskompetence? **226**
- 15.2 Idræt og relationskompetence **228**
 - 15.2.1 Mini-universer **230**
- 15.3 Hvordan relationskompetence i idræt? **230**
 - 15.3.1 Fem kendetegn ved relationskompetence **231**
 - 15.3.2 Afstemmere **231**
 - 15.3.3 Omsorgsetiske handlinger **237**
 - 15.3.4 Autonomi, kompetence og samhørighed **240**
 - 15.3.5 Relationsøvelser i trygge rammer **242**
- 15.4 Afrunding og refleksion **242**
- 15.5 Litteraturliste **243**

KAP 16

Motivation

Indholdsfortegnelse

16.1 Hvorfor motivation? **246**

16.1.1 Hvad motiverer eleverne i idræt? **247**

16.2 Hvad er motivation? **247**

16.2.1 Selvbestemmelsesteorien **248**

16.2.2 Indre og ydre motivation **248**

16.2.3 Idrætslærerens opgave **250**

16.3 Motivationsorienteringer **251**

16.3.1 Vidensmotivation **252**

16.3.2 Præstationsmotivation **253**

16.3.3 Mestringsmotivation **254**

16.3.4 Relationsmotivation og tilhørsforhold **255**

16.3.5 Involveringsmotivation og autonomi **255**

16.3.6 Andre motivationsfaktorer **258**

16.4 Mindset: Elevernes tilgang til undervisningen **258**

16.4.1 Fastlåst eller udviklende mindset **258**

16.4.2 Mindset i idrætsundervisningen **259**

16.4.3 Idrætslærerens mindset **260**

16.5 Afrunding og refleksion **261**

16.6 Litteraturliste **262**

KAP 17

Inkluderende
idrætsundervisning

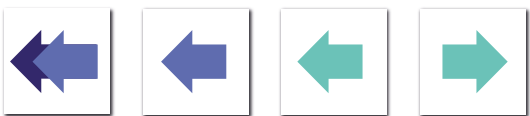
Indholdsfortegnelse

- 17.1 Hvorfor inkluderende idrætsundervisning? **266**
 - 17.1.1 Undervisningens udgangspunkt **267**
 - 17.1.2 Fraværets mange ansigter **269**
- 17.2 Hvad er inkluderende idrætsundervisning? **271**
 - 17.2.1 Den fysiske, sociale, faglige og psykiske inklusion **272**
 - 17.2.2 Forebyggende, foregribende og indgribende praksis **273**
- 17.3 Hvordan inkluderende undervisning? **275**
 - 17.3.1 Idrætsdidaktik og specialpædagogik **275**
 - 17.3.2 Fællesskabende didaktik **276**
 - 17.3.3 Mestrings- og præstationsklima i undervisningen **279**
 - 17.3.4 Vores fælleskab **281**
 - 17.3.5 Samarbejde om det inkluderende læringsmiljø **283**
 - 17.3.6 Ressourcepersoner **283**
- 17.4 Afrunding og refleksion **284**
- 17.5 Litteraturliste **285**

KAP 18

Feedback

Indholdsfortegnelse

18.1 Hvorfor feedback i idrætsundervisning? **289**

18.2 Hvad er feedback? **291**

18.3 Hvordan arbejdes med feedback? **292**

18.3.1 Målspørgsmålet **293**

18.3.2 Statusspørgsmålet **294**

18.3.3 Handlingsspørgsmålet **294**

18.3.4 Opgave- og produktniveau **295**

18.3.5 Procesniveau **295**

18.3.6 Selvreguleringsniveau **295**

18.3.7 Selvniveau **297**

18.3.8 Feedback-typer og niveauer **297**

18.4 Hvem skal give feedback - og hvornår? **298**

18.4.1 Makkerfeedback **299**

18.4.2 Selvevaluering **301**

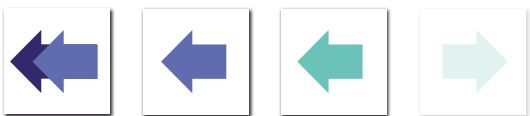
18.5 Afrunding og refleksion **303**

18.6 Litteraturliste **305**

KAP 19

Vurdering og
karaktergivning

Indholdsfortegnelse

19.1 Karakter i idræt **309**

19.2 Standpunktskarakterer **312**

19.2.1 Skema til vurdering af eleverne **313**

19.3 Afrunding og refleksion **314**

19.4 Litteraturliste **315**